

BANKARSKI KREDITI U SRBIJI SU TENDENCIOZNO SKUPI

U 2007. godini videli smo divno čudo: kako se ekonomija razdvaja od politike. Početkom godine Vlada tri meseca nije mogla biti formirana, ali to nije imalo velikog negativnog uticaja na privredni sektor i makroekonomiju. Osećaju se pozitivne promene - kaže Ernst Bode, uspešni privrednik sa međunarodnim iskustvom.

● **Šta su po vašem mišljenju bile najveće prepreke u poslovanju?**

- Proces odlučivanja u neprivatizovanim kompanijama je neverovatno dug i spor. Postoji nedostatak hrabrosti za ulazak u programe za unapređenje u tim kompanijama. Rast zarada takode stvara probleme, jer se ne može pokriti povećanjem produktivnosti. Postoji mnogo raznih administrativnih prepreka koje ni na koji način ne doprinose povećanju kvaliteta, bezbednosti ili većim prihodima, već samo prosto troše vreme i novac, a ni državi ne donose veći prihod. To se naročito odnosi na pravne administrativne prepreke, duge procedure dobijanja dozvola, na primer, za građevinske radove.

● **Da li za vas značajni faktor u poslovanju predstavlja stabilnost cena i visina deviznog kursa?**

- Ja verujem da su stabilnost cena i visina deviznog kursa na neki način povezani. I jedno i drugo predstavlja značajni faktor u poslovanju, mada je stabilnost cena možda važnija za gasarsku industriju zbog naše strukture troškova u kojoj najznačajniju stavku predstavljaju troškovi energije koja je domaći proizvod. Kurs dinara može kratkoročno biti od pomoći, ali ne dugoročno i odnosi se na prosta dobra kao što su standardizovane sirovine: metali, energenti, itd.

● **Šta bi država trebalo da uradi da bi podstakla izvoz?**

- Država treba da radi na kontinuitetu, kvalitetu, pouzdanosti i efikasnosti. Pogrešno je mišljenje da će nam slab dinar rešiti sve probleme. To je samo kratkoročni izlaz u slučaju opasnosti.

● **Da li ste u poslednjih godinu dana osvojili neko novo tržište, ostvarili saradnju sa nekim novim partnerom ili pripremili teren za to u 2008. godini?**

- Osvojili smo dva manja tržišta, a saradujemo sa novim partnerima. Pripremamo teren za nove projekte tokom narednih godina.

● **Koliko su vam dostupni bankarski krediti i kako procenjujete njihovu cenu?**

- Pošto je Messer Tehnogas uspešna kompanija, bankarski krediti su nam svakako na raspolaganju. Cena bankarskih kredita se razlikuje u zavisnosti od parametara: ranga kompanije, vrste projekta, trajanja projekta, da li je kamatna stopa fiksna ili varijabilna, itd. Međutim, cena se ne razlikuje mnogo od banke do banke. Uopšteno govoreći, smatram da su bankarski krediti u Srbiji tendenciozno skupi.

● **Koliko bi zaključivanje ugovora sa EU o stabilizaciji i pridruživanju imalo uticaja na vaše poslovanje u narednim godinama?**

- Ugovor o stabilizaciji i pridruživanju daće dodatnu stabilnost srpskoj privredi, kao i značajni potencijal rasta privrede. Bojim se cunamija novih zakona i zakonskih odredbi. Manjim kompanijama u Srbiji će, i pored najbolje namere, biti teško da prate i poštuju sve te nove zakone.

● **Kakva su vaša očekivanja u 2008. godini?**

- Očekujem pravedno rešenje pitanja Kosova, dugoročno i prihvatljivo rešenje. Ukoliko se pitanje reši na pravedan način, to će imati uticaja na ceo region Balkana. Nadam se kontinuiranom rastu srpske privrede, daljem poboljšanju kvaliteta i efikasnosti, kao i daljem rastu životnog standarda.

M. Vuković

Očekujem pravedno rešenje pitanja Kosova, dugoročno i prihvatljivo rešenje. Ukoliko se pitanje reši na pravedan način, to će imati uticaja na ceo region Balkana. Nadam se kontinuiranom rastu srpske privrede, daljem poboljšanju kvaliteta i efikasnosti, kao i daljem rastu životnog standarda